

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal İŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

TURKSOSBİLDER

Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi

**Covid-19 Pandemi Sürecinde Bireylerin Anksiyete Ve Yaşam Doymu
Düzeylerinin İncelenmesi**

 <https://doi.org/>

 10.55107/turksosbilder.1107012

Kübra ÖZSAT

kubra.ozsat@kstu.edu.tr

 <https://orcid.org/0000-0002-2237-771X>

Serdal İŞIKTAŞ

serdal.isiktas@kstu.edu.tr

 <https://orcid.org/0000-0001-7678-0494>

Figen YAMAN LESINGER

figen.yaman@kstu.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-9556-4305>

Öz

Bu çalışma Covid 19 pandemi sürecinde bireylerin anksiyete ve yaşam doyumu düzeylerini incelemeyi amaçlamaktadır. Henüz yeni bir çalışma alanı olan Covid 19 pandemi sürecinin bireylerin ruh sağlığını olumsuz etkilediği bilinmektedir. Bu bağlamda Covid 19 pandemi sürecinde bireylerin anksiyete ve yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişkiye daha önceki çalışmalarda ayrı bir şekilde bakılmamış olması nedeniyle çalışma önem taşımaktadır. Çalışmanın evrenini Türkiye Cumhuriyeti'nin Osmaniye ilinde yaşayan bireyler oluşturmaktadır. Çalışmaya seçkisiz (randomize) örnekleme yönetimi ile seçilen 18-65 yaş arası yaşayan ve Türkçe konuşan 384 birey dahil edilmiştir. Çalışmada kullanılan veriler Sosyodemografik Bilgi Formu, Yetişkin Yaşam Doymu Ölçeği ve Koronavirüs Anksiyete Ölçeği Kısa Formu aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırma kapsamında non-parametrik testlerden ikili gruplar için Mann-Whitney U, üç veya daha fazla grup için ise Kruskal-Wallis H analizinden yararlanılmıştır. Çalışma sonucunda; bireylerin yaşam doyumu düzeylerinin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi ve birlikte yaşanılan kişi değişkenleri ile ilgili olmadığı tespit edilirken çalışma durumu ve gelir düzeyinin ise yaşam doyumu üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Buna göre Covid-19 sürecinde çalışan bireylerin çalışmayan bireylere göre; gelir düzeyi yüksek olan bireylerin ise gelir düzeyi düşük bireylere nazaran yaşam doyumu düzeylerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkarılmıştır. Çalışmada son olarak; bireylerin anksiyete düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlar çerçevesinde alanda çalışan ve terapi hizmeti sunan uzmanlara terapi hizmetlerinde ulaşılabilirliğinin artırılması ve farklı sosyoekonomik düzeye sahip bireylere göre düzenlemelerin yapılması gerekliliği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Covid-19, Anksiyete, Yaşam Doymu

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal IŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

ABSTRACT

INVESTIGATION OF ANXIETY AND LIFE SATISFACTION LEVELS OF INDIVIDUALS DURING THE COVID 19 PANDEMIC PROCESS

This study aims to examine the anxiety and life satisfaction levels of individuals during the Covid 19 pandemic process. It is known that the Covid 19 pandemic process, which is still a new field of study, adversely affects the mental health of individuals. In this context, the study is important because the relationship between anxiety and life satisfaction levels of individuals during the Covid 19 pandemic process has not been deceptively looked at in previous studies. The population of the study consists of individuals living in the province of Osmaniye, Republic of Turkey. 384 Turkish-speaking individuals between the ages of 18-65, selected by random sampling method, were included in the study. The data used in the study were obtained through the Sociodemographic Information Form, the Adult Life Satisfaction Scale and the Coronavirus Anxiety Scale. Within the scope of the research, Mann-Whitney U for binary groups from non-parametric tests, Kruskal-Wallis H analysis was used for three or more groups. As a result of the study, it was found that the level of life satisfaction of individuals was not related to gender, age, educational level and variables of the person who lived together, while the level of work status and income had an effect on life satisfaction. Accordingly, it was found that the individuals working in the Covid-19 process were higher in life satisfaction than the non-working individuals, while the individuals with high income levels were higher in life satisfaction than the individuals with low income levels. Finally, in the study; A negative significant relationship was found between the anxiety levels of individuals and their life satisfaction levels. As part of the results obtained in the study, it was proposed that specialists working in the field and offering therapy services should increase the availability of therapy services and make arrangements according to individuals with different socioeconomic levels.

Keywords: Pandemic, Covid-19, Anxiety, Life Satisfaction

Giriş

İnsanlık tarihi boyunca dönem dönem farklı salgınlar (tifüs, kara veba, kolera, çiçek hastalığı, ebola, kuş gribi, domuz gribi, sars, mers vb.) yaşandığı bilinmektedir. Günümüzde ise ilk olarak 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid-19 virüsü çok kısa bir sürede tüm dünyayı etkisi altına almış ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi ilan edilmiştir (World Health Organization, 2020). Covid-19 virüsünün Mers ile Sars virüslerinin gelişmiş bir versiyonu olduğu belirtilmekle birlikte hastalık belirtileri, bulaş oranı ve virüs yayılma hızına bakıldığında mevsimsel gribal enfeksiyonlarla benzer olduğu ancak etkilerinin gribal enfeksiyonlara nazaran 2 kat daha etkili olduğu ifade edilmektedir (Choon-Huat Koh ve Hoenig, 2020). Covid 19 virüsü akut kuru öksürük, kas ağrısı, eklem ağrısı, baş ağrısı, ishal, yüksek ateş ve ilerleyen zamanlarda akciğer ve solunum yetmezliği gibi belirtiler ile RNA üzerine etki ederek çok sayıda ölüme neden olmaktadır (Chaolin, Yeming ve Xingwang, 2020).

Bulaş hızının yüksek olması, ilaç ve aşı gibi tedavi yöntemlerinin virus ortaya çıktıktan çok uzun süre sonra geliştirilmesi gibi nedenlerden ötürü bu virus çok hızlı bir şekilde tüm dünyanın ortak bir sorunu haline gelmeyi başarmıştır. Pandemi süreci boyunca tüm devletler salgının yayılmasına engellemek için sosyal izolasyon, karantina, seyahat kısıtlamaları, sosyal mesafe kuralları ve toplu etkinliklerin yasaklanması gibi koruyucu önlemler almıştır. Alınan bu önlemler bireylerin fiziksel sağlığı üzerinde koruyucu olmakla birlikte olumsuz birçok psikolojik ve sosyal etkileri olduğu da görülmüştür. Konu ile ilgili yapılan bir çalışmada Covid 19 pandemisinin bireylerin ruh sağlığını olumsuz etkilediği ve bu nedenle psikiyatrik ilaç kullanımının arttığı ortaya çıkarılmıştır. Çalışmada ayrıca ABD' de Covid 19 pandemisi sürecinde kaygı önleyici ilaç kullanımının %34 oranında arttığı da bulgulanmıştır (Xiao ve ark., 2020). Konu ile ilgili Lee ve ark., (2020)'nin, yürütmüş oldukları çalışmada Covid-19'un yaygın anksiyete bozukluğu, panik bozukluk, ölüm korkusu ve depresif duygu durum gibi olumsuz psikolojik durumları tetiklediği ortaya çıkarılmıştır. Bu çalışmayı destekler nitelikte olan bir diğer çalışma ise İspanyada yapılmış ve araştırmaya katılım sağlayan 3.480 bireyin Covid 19 pandemi sürecinde %18,7'sinde depresyon, %15,8'inde travma sonrası stres bozukluğu, %21,6'sında ise kaygı bozukluğu olduğu bulgulanmıştır (GonzálezSanguino ve ark., 2020). Çin'de yapılmış olan araştırmalarda 18 yaşından küçük, 50 yaşından büyük olan ve azınlık niteliği taşıyan bireylerin kişilerarası hassasiyetinin, obsesif kompulsif bozukluk semptomlarının, psikotik belirtilerinin ve korkuya bağlı aksiyetesinin geliştiği saptanmıştır (Tian ve ark., 2020),

Bu bağlamda bu çalışmada Covid-19 pandemi döneminin bireylerin anksiyete ve yaşam doyumu

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal IŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

düzelelerine etkisi, bu değişkenler arasındaki ilişkinin ne olduğu ve elde edilecek nedenlerin alt boyutlarını detaylı olarak araştırmak amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu çalışmanın evrenini Türkiye Cumhuriyeti'nin Osmaniye ilinde 18-65 yaşları arasında yaşayan ve Türkçe konuşan bireyler oluşturmaktadır. Çalışmaya randomize örneklem yöntemi ile seçilen 384 birey alınmıştır. Veriler Nisan- Mayıs 2021 tarihlerinde toplanmıştır. Araştırma verileri toplanmadan önce Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bilimleri Üniversitesi Etik Kurulu'ndan etik onay alınmıştır. Araştırmada Sosyo-demografik veri formu, Yetişkin Yaşam Doymu Ölçeği ve Koronavirüs Anksiyete Ölçeği Kısa Formu Kullanılmıştır. Veriler SPSS 25 paket veri programı ile analiz edilmiştir. Amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilen istatistik tekniklerinin karar verilmesinde, parametrik ve parametrik olmayan testlerin varsayımları sınanmıştır ve verilerin nonparametric olduğu belirlenmiştir. Verilerin analizinde frekans, aritmetik ortalama, yüzde ve standart sapma kullanılmıştır. Değişkenler alt amaçlara göre sınanmak üzere nonparametrik testlerden Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Anlamlı farklılığı belirlemek için p değeri 0.05 olarak kabul edilmiştir. Parametreler arası ilişkiler ise Spearman korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1

Demografik özelliklere göre elde edilen bulgular

Demografik Özellikler	Değişkenler	F	%
Cinsiyet	Erkek	61	61
	Kadın	39	39
Yaş	15-20	13	13
	21-26	47	47
	27-32	16	16
	33-38	3	3
	39 ve üzeri	21	21
Medeni Durum	Evli	46	46
	Bekar	54	54
	Boşanmış	-	-
Eğitim Düzeyi	İlkokul	14	14
	Ortaokul	4	4
	Lise	16	16
	Üniversite ve üzeri	66	66
Gelir Getiren Bir İşte Çalışıyor Musunuz	Evet	43	43
	Hayır	57	57
Gelir Düzeyiniz	İyi	13	13
	Çok iyi	11	11
	Orta	44	44
	Kötü	17	17
	Çok kötü	15	15
Pandemi Süresince Yaşadığınız Evdeki kişi sayısı	Tek	7	7
	2	10	10
	3	16	16
	4	23	23
	5	44	44

Araştırmaya katılan bireylerin yaş dağılımları incelendiğinde %13' ü 15-20 yaş, %47'si 21-26 yaş, %16'sı 27-32 yaş, %3'ü 33-38 yaş arasında, %21'i 39 yaş ve üzeri, %61'inin erkek, %39'unun ise kadın olduğu belirlenmiştir. Araştırmann çalışma grubunu oluşturan bireylerin medeni durumu incelendiğinde boşanmış

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal IŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

birey bulunmamakla birlikte bireylerin %54'ü bekar, %46'sı evlidir. Araştırmaya gönüllü olarak katılan katılımcıların %14'ü ilkokul, %4'ü ortaokul, %16'sı lise, %66'sının da eğitim düzeyinin üniversite ve üzeri olduğu görülmektedir. Katılımcılara sorulan gelir getiren bir işte çalışıyor musunuz sorusuna katılımcıların %43'ü evet, %57'si hayır cevabını vermiştir. Buna ek olarak gelir düzeyi sorusuna katılımcıların %13'ü iyi, %11'i çok iyi, %44'ü orta, %17'si kötü ve %15'i çok kötü cevabını vermiştir. Araştırmaya katkı koyan katılımcılara pandemi süresince yaşadıkları evdeki kişi sayısı incelendiğinde katılımcıların %7'sinin tek, %10'unun 2 kişi, %16'sının 3 kişi, %23'ünün 4 kişi, %44'ünün 5 kişi yaşadığı görülmektedir.

Tablo 2

Bireylerin anksiyete ve yaşam doyumu düzeylerinde cinsiyet, medeni durum ve çalışma durumu açısından farklılıklarının belirlenmesi

Ölçek	Değişken	n	Sıra ort.	Sıra Toplamı	Z	U	P	
Koronavirüs Anksiyete Ölçeği	Erkek	61	47,00	2867,00	-1,515	976,00	0,13	
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği	Kadın	39	55,97	2183,00				
Koronavirüs Anksiyete Ölçeği	Cinsiyet	Erkek	61	49,80	3037,50	-304	1146,50	0,76
		Kadın	39	51,60	2012,50			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği	Medeni durum	Evli	46	51,30	2360,00	-.257	1205.000	0,79
		Bekar	54	49,81	2690,00			
Koronavirüs Anksiyete Ölçeği	Çalışma durumu	Evli	46	53,98	2483,00	-1.107	1082.000	0,26
		Bekar	54	47,54	2567,00			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği		Evet	43	50,59	2175,50	-.028	1221,50	0,97
		Hayır	57	50,43	2874,50			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği		Evet	43	58,90	2532,50	-2,514	864,50	0,01*
		Hayır	57	44,17	2417,50			

p<0.05*

Bireylerin anksiyete ve yaşam doyumu düzeylerinde cinsiyet açısından farklılıkların belirlenmesi amacı ile Koronavirüs anksiyete ölçeği verileri normal dağılım göstermediği için Mann Whitney U testi kullanılmış ve cinsiyet açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05). Yetişkin yaşam doyumu ölçeğinden elde edilen veriler normal dağılım gösterdiğinden dolayı T testi kullanılmış ve cinsiyete göre aralarında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05). Tablo 2'ye göre, Koronavirüs anksiyete ölçeği puanlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, U= 976,00, p>0.05. (z= -1,515; p=0,13). Yetişkin yaşam doyumu ölçeği puanlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, U=1146,0, p>0.05 (z=-304; p=0,76). Koronavirüs anksiyete ölçeği ve Yetişkin yaşam doyumu ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Katılımcıların anksiyete ve yaşam doyumu düzeylerinde medeni durum açısından farklılıkların belirlenmesi amacı ile Koronavirüs anksiyete ölçeği verileri normal dağılım göstermediği için Mann Whitney U testi kullanılmış ve medeni durum açısından anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05). Tablo 2'ye göre, Koronavirüs anksiyete ölçeği puanlarında medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, U= 1205.000, p>0.05. (z= -.257; p=0.79). Yetişkin yaşam doyumu ölçeği puanlarında medeni değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır, U=1082.000, p>0.05 (z=1.107; p=0,26). Koronavirüs anksiyete ölçeği ve Yetişkin yaşam doyumu ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Araştırmaya katılan bireylerin çalışma durumları ile Koronavirüs anksiyete ölçeği puanı arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (U= 1221,50, p>0.05). Fakat araştırmanın çalışma grubunu oluşturan bireylerin çalışma durumları ile Yetişkin yaşam doyumu ölçeği puanı arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (U= 864,50, p<0.05). Çalışma durumu değişkenlerinin üzerinde yapılan Post Hoc testinde, Yetişkin yaşam doyumu ölçeği boyutunda Evet ve Hayır arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Bireylerin çalışma değişkenine göre, evet olarak işaretleyenlerin lehine anlamlı farklılık saptanmıştır.

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal IŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

Tablo 3

Bireylerin anksiyete ve yaşam doyumu düzeylerinde yaş grupları, eğitim düzeyi ve gelir düzeyi ve birlikte yaşanan kişi açısından farklılıklarının belirlenmesi

	Değişken	n	Sıra Ort.	Sd	X ²	P
Koronavirüs Anksiyete Ölçeği	15-20	13	42,73	4	3,911	0,41
	21-26	47	53,28			
	27-32	16	44,06			
	33-38	3	72,50			
	39 ve üstü	21	50,86			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği	15-20	13	48,42	4	4,015	0,40
	21-26	47	47,10			
	27-32	16	63,06			
	33-38	3	58,33			
	39 ve üstü	21	48,71			
Koronavirüs Anksiyete Ölçeği	İlkokul	14	38,93	3	3,550	0,31
	Ortaokul	4	63,50			
	Lise	16	48,19			
	Üniversite	66	52,73			
	İlkokul	14	37,89			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği	Ortaokul	4	60,75	3	4,235	0,23
	Lise	16	46,25			
	Üniversite	66	53,58			
	İyi	13	52,62			
	Çokiyi	11	47,36			
Koronavirüs Anksiyete Ölçeği	Orta	44	49,11	4	0,914	0,92
	Kötü	17	49,44			
	Çokkötü	15	56,23			
	İyi	13	71,15			
	Çokiyi	11	86,14			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği	Orta	44	46,38	4	32,749	0,00*
	Kötü	17	37,26			
	Çokkötü	15	33,57			
	Tek	7	43,57			
	2	10	46,80			
Koronavirüs Anksiyete Ölçeği	3	16	40,34	4	3,669	0,45
	4	23	53,41			
	5	44	54,61			
	Tek	7	36,79			
	2	10	63,20			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği	3	16	49,56	4	7,668	0,10
	4	23	60,26			
	5	44	45,03			

Bireylerin anksiyete ve yaşam doyumu düzeylerinde yaş değişkenine göre oluşan puan ortalamalarında Koronavirüs anksiyete ölçeğinde “en düşük puan ortalamasını” 42,73 ortalama ile 15-20 yaş olan bireyler oluştururken, “en yüksek puan ortalamasını” 72,50 ortalama ile 33-38 yaş aralığındaki bireyler oluşturmuştur. Yetişkin yaşam doyumu ölçeği ölçeğinde ise en düşük puanı 47,10 ile 21-26 yaş arasındaki bireyler oluştururken, en yüksek puanı ise 63,06 ile 27-32 yaş aralığındaki bireyler oluşturmuştur. Koronavirüs anksiyete ölçeği ve Yetişkin yaşam doyumu ölçeği puanları ile bireylerin yaş değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Koronavirüs anksiyete ölçeği $p=0,41$; $p>0,05$; Yetişkin yaşam

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal IŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

doymu ölçeği $p=0,40$; $p>0.05$).Bireylerin anksiyete ve yaşam doymu düzeylerinde eğitim düzeyi değişkenine göre puan ortalamalarında Koronavirüs anksiyete ölçeğinde “en düşük puan ortalamasını” 38,93 ortalama ile ilkökul düzeyi bireyler oluştururken, “en yüksek puan ortalamasını” 63,50 ortalama ile ortaokul düzeyi bireyler oluşturmuştur. Yetişkin yaşam doymu ölçeği ölçeğinde ise en düşük puanı 37,89 ile ilkökul düzeyi bireyler oluştururken, en yüksek puanı ise 60,75 ile ortaokul düzeyi bireyler oluşturmuştur. Koronavirüs anksiyete ölçeği ve Yetişkin yaşam doymu ölçeği puanları ile bireylerin eğitim düzeyi değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Koronavirüs anksiyete ölçeği $p=0,31$; $p>0.05$; Yetişkin yaşam doymu ölçeği $p=0,23$; $p>0.05$).

Tablo 3’de görüldüğü üzere bireylerin anksiyete ve yaşam doymu düzeylerinde gelir düzeyi değişkenine göre oluşan puan ortalamalarında Koronavirüs anksiyete ölçeğinde“en düşük puan ortalamasını” 47,36 ortalama ile gelir düzeyi çok iyi olan bireyler oluştururken, “en yüksek puan ortalamasını” 56,23 ortalama ile gelir düzeyi çok kötü bireyler oluşturmuştur. Yetişkin yaşam doymu ölçeğinde ise en düşük puanı 33,57 ile gelir düzeyi çok kötü bireyler oluştururken, en yüksek puanı ise 86,14 ile gelir düzeyi çok iyi olan bireyler oluşturmuştur. Koronavirüs anksiyete ölçeği puanları ile bireylerin gelir düzeyi değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Koronavirüsanksiyeteölçeği $p=0,92$; $p>0.05$). Yetişkin yaşam doymu ölçeği puanları ile bireylerin gelir düzeyi değişkenleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (Yetişkin yaşam doymu ölçeği $p=0,00$; $p<0.05$). Yetişkin yaşam doymu ölçeğinde elde edilen bu fark $x= 3,87$ ve sıra ortalaması değeri 86,14 olan gelir durumu çok iyi olanların lehine anlamlı farklılık saptanmıştır.

Tablo 4

Koronavirus anksiyete ölçeği ve Yetişkin yaşam doymu düzeyleri arasında elde edilen Spearman Korelasyon Analizi

Değişken	N	R	P
Koronavirüs Anksiyete Ölçeği	100	-0,10	0,31
Yetişkin Yaşam Doymu Ölçeği			

Koronavirüs anksiyete ölçeğinden alınan puanlarla Yetişkin yaşam doymu ölçeği arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan Spearman Sıra Farkları Korelasyon analizi sonucunda puanlar arasında istatistiksel açıdan $p>.05$ düzeyinde negative yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Tartışma

Bu çalışmada bireylerin cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim düzeyi ve birlikte yaşadıkları kişi sayısının anksiyete ve yaşam doymu düzeylerinde etkili olmadığı tespit edilmiştir. Mery (2010), yetişkin bireyler üzerinde yaptığı çalışmada bu çalışmanın bulgularını destekler nitelikte sonuçlara ulaşmış ve kadınların anksiyete puanlarının erkeklere nazaran daha yüksek olmasına rağmen anksiyete ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Keskin ve ark. (2012), 1.475 bireyin dahil edildiği çalışmada psikiyatrik rahatsızlıkların epidemiyolojisini incelemiş ve çalışma sonucunda katılımcıların %29’unda en az bir anksiyete türünün olduğu ve bütün anksiyete bozukluğu türlerinin kadınlarda daha yaygın olduğunu bulgulamıştır. Schoevers ve Beekman (2013), tarafından yapılan çalışmada yetişkin bireylerin yaşam doymunu etkileyen faktörler incelenmiş ve cinsiyetin yaşam doymu düzeyi üzerinde etkisi olmadığı ortaya çıkarılmıştır. Yapılan başka bir çalışmada da bireylerin algılanan stres, psikolojik iyi oluş ve yaşam doymu düzeyleri incelenmiş ve algılanan stres ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği tespit edilirken yaşam doymu üzerinde belirleyici bir etkisi olmadığı bulgulanmıştır (Ülsev, 2014). Bu araştırmalara karşın cinsiyet değişkeninin yaşam doymu üzerinde anlamlı bir farklılık yarattığı sonucuna ulaşan çalışmalar olduğu da görülmektedir (Tuzgöl, 2007; Köker, 1991; Cenkseven ve Akbaş, 2007). Konu ile ilgili farklı sonuçların ortaya çıkma nedeninin çalışmaların örneklem gruplarının farklılıklarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Hemşirelerin anksiyete, yaşam doymu ve ilişkili faktörlerin incelendiği bir çalışmada medeni durum gibi demografik özelliklerden ziyade çalışma koşullarının anksiyete ve yaşam doymu üzerinde etkili olduğu ortaya çıkarılmıştır (Khamisa, Peltzer ve Oldenburg, 2013). Yapılan başka bir çalışmada da asistan hekimlerin anksiyete, psikolojik iyi oluş ve yaşam doymu düzeyleri incelenmiş ve bu çalışmanın sonucunu destekler nitelikte bir sonuca ulaşılmıştır (Vardar ve Erzengin, 2011).

Pun, Manjourides ve Suh (2017), yapmış oldukları çalışmada demografik değişkenlerin bireylerin

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal IŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

anksiyete ve depresyon düzeylerine etkisini incelemiş ve anksiyete ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ortaya çıkarmıştır. Konu ile ilgili yapılan bir diğer çalışmada ise 14 yaş ve üzeri bireylerin anksiyete düzeylerini etkileyen faktörler incelenmiş ve yaş ile sürekli kaygı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir (Özkan ve ark., 2012). Bireylerin yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin incelendiği bir çalışmada psikolojik iyi oluş ile yaş arasında ilişki olduğu tespit edilirken yaşam doyumu ile yaş arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (Öztürk ve Çetinkaya, 2014). Yapılan başka bir çalışmada ergen ve yetişkin bireylerin yaşam doyumu ve öz yeterlilik düzeyleri incelenmiş ve yaşla birlikte öz yeterlilik algısının arttığını ancak yaşam doyumu düzeyinde bir farklılık olmadığı ortaya çıkarılmıştır (Beutel, Glaesmer, Wiltink, Marian ve Brähler, 2010). Konu ile ilgili yapılan çalışmaların birçoğunda anksiyete ile eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı saptanmıştır (Gündüz, 2009; Kleinknecht ve ark. 2014; Hakeberg, 1999). Buna karşın eğitim düzeyinin anksiyete düzeyinde anlamlı farklılık yarattığı sonucuna ulaşan çalışmalar da mevcuttur (Gürol ve Binici, 2017; Sezer ve ark., 2012). Ertaş ve Kırarç (2019), yapmış oldukları çalışmada yetişkin bireylerin yaşam doyumu düzeyleri ile eğitim durumları arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Yılmaz ve Altınok (2009), yapmış oldukları çalışmada bireylerin yalnızlık ve yaşam doyumlarını incelemiş ve eğitim düzeyi değişkeninin yaşam doyumu üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı sonucunu ortaya koymuşlardır. Buna karşın Demirel (2018) yapmış olduğu bir çalışmada ilkökul ve üniversite mezunlarının yaşam doyumunu incelemiş ve eğitim düzeyinin yaşam doyumu üzerinde üniversite mezunlarının lehine anlamlı farklılık yarattığı sonucuna ulaşmıştır. Elde edilen bu farklı sonuçların nedeninin çalışmalara dahilen edilen katılımcıların ve örneklem bölgelerinin farklılıklarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların anksiyete ve yaşam doyumu düzeyleri ile birlikte yaşadıkları kişi sayısına ilişkin literatür incelendiğinde anksiyete ve yaşam doyumu düzeylerinin yalnız/aile ile yaşama, evde/yurtta yaşama, huzurevinde/evde yaşama gibi değişkenler açısından incelendiği ancak evde yaşanan kişi sayısı bakımından ilgili çalışmaların yetersiz olduğu görülmüştür. Yapılan sınırlı çalışmalar incelendiğinde ise bu sonucu destekler nitelikte sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Tıp fakültesi öğrencileri üzerinde Depresyon Anksiyete ve Stres Ölçeği (DSÖ) kullanılarak yapılan bir araştırmaya göre öğrencilerin kalmakta oldukları yer ve kişi sayıları anksiyete ve yaşam doyumu düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır (Pesen ve Mayda., 2020).

Çalışmada çalışma durumu ve gelir düzeyinin bireylerin anksiyete düzeylerinde etkili olmadığı ancak yaşam doyumu düzeylerinde etkili olduğu bulgulanmıştır. İlgili literatürde bu sonucu destekleyen çalışmalar olduğu görülmektedir. Peng ve ark., (2019), İstanbul'da bireylerin pandemi sürecindeki anksiyete düzeylerinin demografik değişkenlerle olan ilişkisini saptamak amacıyla yaptıkları çalışmada çalışma durumu değişkeninin anksiyete düzeyi üzerinde anlamlı bir etki göstermediğini bulgulanmıştır. Buna karşın çalışma durumunun anksiyete üzerinde anlamlı bir farklılık yarattığı sonucuna ulaşan çalışmalar da mevcuttur (Ölmezoğlu İri ve Korkmaz 2021; Çilli ve Ark., 2004). Çalışma durumu ile yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelendiği bir çalışmada iş sahibi olan ve olmayan bireylerin yaşam doyumu puanları arasında anlamlı farklılık olduğu; çalışan bireylerin yaşam doyumu düzeylerinin çalışmayan bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Avşaroğlu ve ark., 2021). Yapılan başka bir çalışmada da katılımcıların emeklilik sonrası çalışma durumlarının yaşam doyumlarına etkisi incelenmiş ve çalışan katılımcıların lehine anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Karakoç, 2019). Öğrencilerin örneklem grubunu oluşturduğu bir çalışmanın sonuçlarına göre bireylerin yaşam doyumunun algıladıkları sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı biçimde değiştiği görülmektedir (Yıkılmaz ve Güdül, 2015). Dünya Değerler Araştırması'nın Türkiye verileri kullanılarak yapılan bir çalışmada yaşam doyumu ve gelir düzeyi ilişkisi incelenmiş ve gelir düzeyinin bireylerin yaşam doyumları üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Hatipoğlu ve Tuncay, 2021). Bireylerin anksiyete durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelendiği bir başka çalışmada gelir düzeyi ve anksiyete arasında anlamlı ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Demir ve ark., 2010). Yapılan başka bir çalışmada bireylerin anksiyete düzeyleri açısından gelir seviyeleri farklı bireyler incelenmiş ve tek yönlü varyans analizi sonucunda gelir düzeyinin anksiyete üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Belge, 2019).

Bu çalışmada bireylerin anksiyete düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Literatür incelendiğinde konuya ilişkin çalışmaların pek çoğunda anksiyete ve yaşam doyumu arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir (Öztürk ve Çetinkaya, 2015; Mahmoud ve ark., 2015; Rector, ve ark., 2016; Güngör, 2011). Temiz ve Gökçek (2020), yurttan kalan öğrencilerle yaptığı çalışmada anksiyete ile yaşam doyumunun birbirlerini yordayıcı değişkenler olduğunu; ve aralarında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu saptamıştır.

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal IŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

Benzer şekilde öğrenciler üzerinde yapılan başka bir çalışmada yaşam doyumu, Depresyon Anksiyete Stres Ölçeği (DASÖ) kullanılarak aralarında anksiyetenin de olduğu üç alt ölçek ile ilişkisi incelenmiş, araştırma sonucunda anksiyete ve yaşam doyumu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulgulanmıştır (Elkin, 2020). Yalçınsoy (2017) çalışmasında katılımcıların yaşam doyumu, kaygı ve motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiş ve kaygı ve yaşam doyumu arasında anlamlı ilişki tespit etmiştir. Akademisyenler üzerinde yapılan benzer bir çalışmada da anksiyete ve yaşam doyumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş ve anksiyete düzeyi azaldıkça yaşam doyumunun arttığı belirtilmiştir (Lobinger ve Brantner, 2016).

Sonuç

Küresel boyutta etkileri devam eden Covid- 19 bireylerin günlük rutinlerinde, sosyal ve toplumsal yaşamlarında değişikliklere neden olarak bireyleri psikolojik olarak da etkilemektedir. Araştırma sonucunda bireylerin yaşam doyumu düzeylerinin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi ve birlikte yaşanılan kişi değişkenleri ile ilgili olmadığı tespit edilirken çalışma durumu ve gelir düzeyinin ise yaşam doyumu üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Buna göre Covid-19 sürecinde çalışan bireylerin çalışmayan bireylere göre; gelir düzeyi yüksek olan bireylerin ise gelir düzeyi düşük bireylere nazaran yaşam doyumu düzeylerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkarılmıştır. Çalışmada son olarak anksiyete ve yaşam doyumu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmış ve anksiyete düzeyi arttıkça yaşam doyumu düzeyinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu alanda çalışan uzmanların pandemi gibi olumsuz yaşantıların bireylerin ruh sağlığı üzerinde yaratacağı tahribatları göz önünde bulundurarak tedavilerini planlamaları gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca Covid 19 pandemisinin bireylerin ruh sağlığına etkilerini Türkiye genelinde daha geniş örneklem gruplarıyla inceleyen çalışmaların yapılması daha kapsamlı sonuçlara ulaşılmasını sağlayacaktır. Bu doğrultuda yapılacak olan bu çalışmalar gerekli önlem ve kararların alınmasında yol gösterici olacaktır. Bununla birlikte sağlık ve sosyal hizmetler politikalarının pandeminin bireylerin ruh sağlığına etkileri için çözümler üretmesi ve halk sağlığı programlarına yer vermesi pandeminin yarattığı psikolojik tahribatı azaltmada etkili olacaktır.

Kaynakça

- Avşaroğlu, S., Hudaynazarova, A., Nurkoyuncu, S. Ve Başarıkan, R. (2021). Yetişkinlerin Yaşam Doyumu, Yalnızlık Ve Öz-Tiksinme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 183-198.
- Belge, J. (2019). *Bir Grup Yetişkinde Depresif Semptomlar, Anksiyete Semptomları Ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi*. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Beutel, M. E., Glaesmer, H., Wiltink, J., Marian, H., & Brähler, E. (2010). Life satisfaction, anxiety, depression and resilience across the life span of men. *The Aging Male*, 13(1), 32-39.
- Cenkseven, F. Ve Akbaş, T.(2007). Üniversite Öğrencilerinde Öznel Ve Psikolojik İyi Olmanın Yordayıcılarının İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (27), 43-65.
- Chaolin H, Yeming W.& Xingwang L. (2020). Clinical Features Ofpatients Infected With 2019 Novel Coronavirus İn Wuhan,China. *Lancet* 395:497-506.
- Choon-Huat Koh, G., & Hoenig, H. (2020). How Should The Rehabilitation Community Prepare For 2019-Ncov? *Archives Of Physical Medicine And Rehabilitation*, [Basım Aşamasında] Doi:10.1016/J. Aprm.2020.03.003
- Çilli, A.S., Kaya, N., Özkan, İ., Kucur, R., Bodur, S. (2004). Ev Kadınlarında Ve Çalışan Evli Kadınlarda Psikolojik Belirtilerin Karşılaştırılması. *Genel Tıp Dergisi*. 14(1), 1-5.
- Demir, A., Akyurt, D., Ergün, B., Haytural, C., Yiğit, T., Taşoğlu, İ., ... & Erdemli, Ö. (2010). Kalp Cerrahisi Geçirecek Olgularda Anksiyete Sağaltımı. *Türk Göğüs Kalp Damar Cerrahisi Dergisi*, 18(3), 177-182.
- Demirel, C. (2018). *Yetişkinlerde Bağlanma Stillerinin Mutluluk, Yaşam Doyumu Ve Depresyon İle İlişkinin İncelenmesi*. Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Elkin, Ö.O.(2020). *Üniversite Öğrencilerindeki Anksiyete, Stres, Yaşam Doyumu Düzeyleri Ve İlişkili Değişkenlerin Kız Ve Erkek Öğrenciler Arasında Karşılaştırması*. T.C. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Ertaş, H. & Çiftçi, Kıraç, F.(2019, Ekim).Hastaların Yaşam Doyumu Düzeylerinin Belirlenmesi. 3. *Uluslararası Ve 13. Ulusal Sağlık Ve Hastane İdaresi Kongresi*, Sakarya Üniversitesi.

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal İŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

- González-Sanguino, C., Ausín, B., Castellanos, M. Á., Saiz, J., López-Gómez, A., Ugidos, C., & Muñoz, M. (2020). Mental Health Consequences During The Initial Stage Of The 2020 Coronavirus Pandemic (Covid-19) In Spain. *Brain, Behavior, And Immunity*. <https://doi.org/10.1016/j.bbi.2020.05.040>
- Gündüz, S.(2009). *Dental Fobisi Olan Hastalarda Diğer Anksiyete Bozuklukları Eştanısı*. T.C. Sağlık Bakanlığı Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı Ve Sinir Hastalıkları Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Uzmanlık Tezi. İstanbul.
- Güngör, T. (2011). *Selçuk Üniversitesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Kaygı Ve Yaşam Doymu Düzeyleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Gürol, A., Binici, Y.(2017). Günübürlük Cerrahi Geçirecek Çocukların Annelerinin Anksiyete Düzeyleri Ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hast. Dergisi*. 7(1):29-38.
- Hakeberg M, Berggren U, Carlsson Sg. Prevalence Of Dental Anxiety In An Adult Population In A Major Urban Area In Sweden. *Community Dent Oral Epidemiol* 1992; 20: 97-101
- Hatipoğlu, E. ve Tuncay, T. (2021). İşsizlerde Yaşam Doymunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi: *Dünya Değerler Araştırması Verisinden Türkiye Analizi*. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32(2), 567-587.
- Karakoç, Y. (2019). *Emeklilerin Yaşam Doymu, Benlik Saygısı ve Sosyal İstenirlik Düzeylerinin İncelenmesi*. Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Lefkoşa.
- Keskin A, Ünlüoğlu İ, Bilge U, Yenilmez Ç., (2012). Ruhsal Bozuklukların Yaygınlığı, Cinsiyetlere Göre Dağılımı ve Psikiyatrik Destek Alma İle İlişkisi. *Nöropsikiyatri Arşivi*, 50(4), 344 - 351.
- Khamisa N, Peltzer K, Oldenburg B. Burnout in relation to specific contributing factors and health outcomes among nurses: A systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2013;10(6):2214-40.
- Kleinknecht Ra, Thorndike Rm, Mcglynn Fd Ve Ark. Factor Analysis Of The Dental Fear Survey With Cross-Validation. *J Am Dent Assoc* 1984;108(1): 59-61.
- Köker, S.(1991). *Normal Ve Sorunlu Ergenlerin Yaşam Doymu Düzeyinin Karşılaştırılması*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi], Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Lee, S. M., Kang, W. S., Cho, A. R., Kim, T., & Park, J. K. (2020). Psychological impact of the 2015 MERS outbreak on hospital workers and quarantined hemodialysis patients. *Comprehensive Psychiatry*, 87, 123–127
- Lobinger, K., Brantner, C., 2016. *Different ways of seeing political depictions: A qualitative–quantitative analysis using Q methodology*. *Communications*, 41(1): 47-69.
- Mahmoud, J. S. R., Staten, R. T., Hall, L. A., & Lennie, T. A. (2012). The Relationship Among Young Adult College Students' Depression, Anxiety, Stress, Demographics, Life Satisfaction, And Coping Styles. *Issues In Mental Health Nursing*, 33(3), 149-156.
- Ölmezoğlu İri, N , Korkmaz, F . (2021). Çalışanların Koronavirüs Kaygı Düzeylerinin İşte Üretkenliğe Etkisinde Presenteizmin Aracılık Rolü . *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* , Pandemi Özel Sayısı , 3370-3392 .
- Özkan, B , Arguvanlı, S , Kaya Erten, Z , Seviğ, E . (2013). 14 Yaş ve Üzeri Bireylerin Anksiyete Ve Genel Sağlık Düzeylerinin Belirlenmesi . *Eri Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 1 (1) , 1-9.
- Öztürk, A., Ve Çetinkaya, R. S. (2015). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş Süzeyleri İle Tinsellik, İyimserlik, Kaygı Ve Olumsuz Duygu Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Journal Of Educational Sciences*, 42, 335-356.
- Peng, C., Ouyang, Z., Wang, M., Chen, W., Li, X., Ctrittenden, J.C., 2019. Assessing the combined risks of PAHs and metals in urban soils byurbanization indicators. *Environmental Pollution*, 178: 426-432.
- Pesen, A, Mayda, A . (2020). Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Depresyon, Anksiyete, Stres Düzeyleri Ve İlişkili Faktörler . *Sakarya Tıp Dergisi* , 10 (2) , 240-252.
- Pun, V.C., Manjourides, J., Suh, H., 2017. Association of ambient air pollution with depressive and anxiety symptoms in older adults: Results from the NSHAP study. *Environmental Health Perspectives*, 125(3): 342-348.
- Rector, N. A., Laposa, J. M., Kitchen, K., Bourdeau, D., & Joseph-Massiah, L. (2016). Anxiety disorders: An information guide. Canada: *Centre for Addiction and Mental Health*.
- Schoevers, R.A ve Beekman, A.T., 2013. Is the prevalence of psychiatric disorders associated with urbanization? *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 42(12): 984-989.
- Sezer, U., Üstün, K., Şenyurt, S.Z., Çiftçi, M.E., Erciyas, K.(2012).Periodontoloji Kliniğine Başvuran Hastalarda Anksiyetenin Değerlendirilmesi. *Cumhuriyet Dent Journal* 15:297-306.
- Temiz, Z. T. & Gökçek, V. U. (2020). Yurtta Kalan Üniversite Öğrencilerinin Anksiyete, Sosyal Destek

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal IŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

- ve Yaşam Doyum Düzeyleri İle Baş Etme Stillerinin İncelenmesi* . *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, (15) , 431-458 . DOI: 10.16947/fsmia.758108
- Tian, F., Li, H., Tian, S., Yang, J., Shao, J., Ve Tian, C., (2020). Psychological Symptoms Of Ordinary Chinese Citizens Based On Scl-90 During The Level I Emergency Response To Covid-19, *Psychiatry Research*, 288, 112992. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.112992>
- Tuzgöl Dost, M.(2007). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Doyumunun Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (2) 22, 132-143.
- Ülsev, E. (2014). *Üniversite öğrencilerinde bilinçli farkındalık düzeyi ile stresle başa çıkma tarzının depresyon, kaygı ve stres belirtileriyle ilişkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Vardar E, Erzengin M. The prevalence of eating disorders (Eds) and comorbid psychiatric disorders in adolescents: A two stage community based study. *Turkish Journal of Psychiatry*. 2011;22(4).
- World Health Organization. (2020), Coronavirus Disease (Covid-19) *Advice For The Public*, (13.06.2020 Tarihinde <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/need-extra-precautions/people-at-higher-risk.html> Adresinden Alınmıştır.)
- Xiao, H., Zhang, Y., Kong, D., Li, S., Ve Yang, N. (2020). Social Capital And Sleep Quality In Individuals Who Self-Isolated For 14 Days During The Coronavirus Disease 2019 (Covid-19) Outbreak In January 2020 In China. *Medical Science Monitor : International Medical Journal Of Experimental And Clinical Research*, 26, E923921- E923921-1- E923921-8). <https://doi.org/10.12659/MSM.923921>
- Yalçınsoy, A. (2017). Yaşam Doyumu, Kaygı Ve Motivasyon İlişkisi İle İlgili Üniversite Gençliğine Yönelik Bir Araştırma: Dicle Üniversitesi Örneği. *Kesit Akademi Dergisi*,10,422-434.
- Yıkılmaz, M. & Güdül, M.D.(2015).Üniversite Öğrencilerinde Yaşamda Anlam, Bilinçli Farkındalık, Algılanan Sosyoekonomik Düzey Ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkiler. *Ege Eğitim Dergisi*, 16(2), 297 - 315.

Extended

EXAMINATION OF THE ANXIETY AND LIFE SATISFACTION LEVELS OF INDIVIDUALS DURING THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS

The Covid 19 virus, which first appeared in Wuhan, China in December 2019, affected the whole world in a very short time and was declared a pandemic by the World Health Organization (WHO). Accordingly, it is clear that epidemics from the past to the present affect individuals both physiologically and psychologically, and this situation triggers psychological disorders. In this study, it was aimed to examine the effect of the Covid-19 pandemic period on the anxiety and life satisfaction levels of individuals. The population of the study consists of Turkish-speaking individuals between the ages of 18-65 in the province of Osmaniye, Republic of Turkey. 384 individuals selected by randomized sampling method were included in the study. Data were collected between April and May 2021. Ethical approval was obtained from the Cyprus Health and Social Sciences University Ethics Committee before collecting the research data. The data obtained in the study were collected with a questionnaire consisting of three parts. In the first part, there is a socio-demographic information form consisting of 10 questions in total which was prepared by the researchers and determines gender, age, marital status, education level, income level, chronic diseases, and psychiatric drug use of participants. In the second part, there is the Psychological Well-Being Scale, which is used to measure the psychological well-being of individuals, and in the last part, there is the DSM-5 Depression Scale, which is used to determine the depression levels of individuals. In the analysis of the data, in order to evaluate whether there is differentiation due to demographic

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE BİREYLERİN ANKSİYETE VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra ÖZSAT, Serdal IŞIKTAŞ, Figen YAMAN LESINGER

variables, the Mann-Whitney U test for paired groups and the Kruskal-Wallis H test for three or more groups were used. As a result of the study, it was determined that individuals with low psychological well-being levels had high depression levels. In the study, it was determined that variables such as age, education level, cohabitants, chronic illness, and psychiatric diagnosis did not affect the level of psychological well-being, while gender, marital status, income level, use of psychiatric drugs were effective on the level of psychological well-being, and the psychological well-being levels of women were more important than men. It was found that the psychological well-being levels of those who use drugs are higher than those who do not use drugs, those who are single and married compared to those who are divorced, and those with a higher income level than those with a lower income level. The study also revealed that the psychological well-being levels of individuals who were negatively affected by the pandemic decreased. In the study, it was determined that the depression levels of the individuals were not related to the variables of gender, age, educational status, psychological negative effects from the pandemic process, and chronic illness; while it was concluded that individuals who are divorced, have a low-income level, live alone, have a psychiatric diagnosis and use psychiatric medication have higher depression levels.